

10-04-2007

Magistrát města Brna

Odbor památkové péče
Husova 12, Brno 601 67

Národní památkový ústav			
Č. j. NPU-371 / 4054 / 2007			
Došlo: 10-04-2007			
Poděleno / OS	P. L. 3	Př.	
AA	Termin		
V Brně dne: 30.3.2007			

Číslo jednací: OPP/16814/06/K/r
Oprávněná úřední osoba / linka: [redacted]

- Národní památkový ústav v Brně, nám. Svobody 8, Brno 601 54

Věc: Hrad Veveří 1, č.p. 1239, Státní hrad Veveří, pozemek parc.č. 5197, k.ú. Bystrc palác s břitovou věží – restaurátorská oprava dochované malířské výzdoby v I. a II.NP

ROZHODNUTÍ

Odbor památkové péče Magistrátu města Brna (OPP MMB), jako věcně a místně příslušný správní orgán podle ustanovení § 61 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích a § 11 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu ve správním řízení zahájeném dne 7.3.2007 posoudil dle § 2 a § 67 zákona č. 500/2004 Sb., žádost vlastníka kulturní památky tj. Národního památkového ústavu v Praze podanou ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, prostřednictvím [redacted]

[redacted] a to na základě oprávnění uděleném Národním památkovým ústavem, ústředním pracovištěm, Valdštejnské nám. 6, Praha 1, zn. 1363/2006 ze dne 16.2.2006

ve věci:

Hrad Veveří 1, č.p. 1239, Státní hrad Veveří, pozemek parc.č. 5197, k.ú. Bystrc

- kulturní památka evidovaná v Ústředním seznamu kulturních památek pod rejstř. č. 35840/7-30

palác s břitovou věží – restaurátorská oprava dochované malířské výzdoby v I. a II.NP

vydává podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění současně platných předpisů toto

z á v a z n é s t a n o v i s k o .

Restaurátorská obnova dochovaných malířských výzdob v interiérech I. a II. NP hlavního paláce s břitovou věží Státního hradu Veveří, k.ú. Bystrc, tj. obnova devíti místností ve II. NP (označených v předložené dokumentaci č. 101, 102, 103, 104, 104/2, 105, 106, 107, 109) a prostoru schodiště a chodby v I. a II. NP, je dle předloženého restaurátorského záměru zpracovaného [redacted]

z hlediska zájmů památkové péče přípustná

Okres: _____
 Okr: _____
 Objed: _____
 Vzato na vědomí dne: _____
 2/2

a lze ji realizovat při dodržení následujících podmínek, které zajistí vlastník, stanovených ve smyslu § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči v platném znění a § 10 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb.:

1. Národní památkový ústav územní odborné pracoviště (NPÚ ÚOP) v Brně, oddělení specialistů, bude informován o zahájení a průběhu prací a bude zajištěn jeho odborný památkový dohled.
2. Veškeré restaurátorské práce budou prováděny držitelem příslušného povolení MK ČR pro restaurování nástěnné malby.
3. Vlastním restaurátorským pracím na obnově nástěnných maleb musí předcházet veškeré nezbytné stavební úpravy, včetně odstranění lokální torkretáže, revize či případná obnova elektroinstalace, revize stropů nebo jejich případné zpevnění dle výsledků posouzení stavebně technického stavu. V případě, že bude nutné provést jakékoliv stavební úpravy v obnovovaných prostorách, bude jejich řešení předmětem samostatného závazného stanoviska OPP MMB na základě předložení projektové dokumentace.
4. Celková koncepce restaurování jednotlivých místností, rozsah a míra tmelení a barevné retuše, bude upřesněna po celoplošném odkryvu při kontrolních dnech a konzultacích s oddělením specialistů NPÚ ÚOP v Brně. Taktéž bude projednán způsob doplnění omítek rekonstrukcí v místech jejich absence.
5. **V rámci provádění odkryvů maleb určených k restaurování, při kterém lze postupovat dle požadavků specifikovaných v odborném vyjádření NPÚ ÚOP v Brně pro jednotlivé místnosti, bude důsledně vyhodnocen průzkum a zpracován konkrétní restaurátorský záměr, včetně technologických postupů a použití materiálů. Tento záměr bude v průběhu zpracování projednán na NPÚ ÚOP v Brně a předložen na OPP MMB k vydání závazného stanoviska pro realizaci vlastního restaurování maleb.**
6. Budou konány kontrolní dny akce, na které bude zván NPÚ ÚOP v Brně a OPP MMB k upřesňování postupu prací.
7. Práce budou v jejich průběhu řádně dokumentovány a zpracována závěrečná restaurátorská zpráva vypracovaná dle doporučeného schématu NPÚ ÚOP v Brně.
8. Po ukončení prací svolá vlastník závěrečný kontrolní den, na který bude přizván dodavatel prací a NPÚ ÚOP v Brně a OPP MMB k posouzení provedení prací.

O d ů v o d n ě n í .

Státní hrad Veveří, Hrad Veveří 1, Brno je ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči evidován v Ústředním seznamu kulturních památek pod rejstř. č. 35840/7-30.

Ve smyslu § 14 odst. 6, zákona č. 20/1987 Sb. bylo ve věci vyžádáno písemné vyjádření NPÚ ÚOP v Brně, které bylo vyhotoveno pod č.j. NPÚ-371/2641/2007OS dne 21.3.2007 a doručeno na OPP MMB dne 26.3.2007.

NPÚ ÚOP v Brně v tomto vyjádření sděluje, že stav omítkových vrstev, nesoucích vrstvy následné malby a další povrchové úpravy převážně hlinkovými nátěry v těchto celkem devíti místnostech a prostorách schodiště a chodby, je velmi rozdílný. Restaurátorské průzkumy v roce 1978 a 2005, z kterých vycházel a na které navazoval průzkum, související s předloženým restaurátorským záměrem, objevily v některých z těchto místností zbytky nástěnných maleb z 18. století na poměrně dobře zachovalém podkladu starších barokních omítek. Tyto malby, převážně s figurálními motivy či motivy krajiny, ohraničené iluzivními rámy, pochází zhruba z období 1758-1773, kdy byl hrad držen Václavem Sinzendorfem. V této době hrad sloužil jako reprezentativní rezidence a v prvním patře paláce s britovou věží vznikla řada pokojů a salonů, včetně v současné době restaurované jídelny, jejíž malířská výzdoba, dnes již obnovená, zachycuje krajinu v okolí hradu i pohledy na hrad samotný. Vrstva rokokových nástěnných maleb je dle sond a průzkumů zachycena v podstatnější míře je v místnostech 101, 102, 106, 107 a 109 (převážně okenní špalety, někde i celé stěny nebo jen sokl). Jde pravděpodobně o temperovou dekorativní malbu v iluzivních rámech, případně v soklové části dělenou linkami, která je narušena hustým pekováním. V místnosti 103a 105 nejsou z výsledků sond na nejstarší omítkové vrstvě patrné žádné malby, na stropě bylo objeveno klasicistní členění svislých konstrukcí pomocí soklu a rámových zrcadel v případě místnosti č. 106 nebo pásový dekor pod fabionem v místnosti č. 103. V místnosti označené č. 104 byla nalezeny zbytky iluzivně malovaného soklu, souvisejícího velmi pravděpodobně s rokokovou výmalbou v ostatních místnostech, v prostoru označené jako 104/2, která těsně přiléhá k nejstarší stavební substanci paláce, bylo odkryto souvrství omítkových a barevných vrstev z nejrůznějších stavebních etap v podstatě bez výtvarné výzdoby v pravém slova smyslu, zato však s autentickými nápisy, z nichž nejdůležitější je znak, používaný jezuitským řádem, Kristův monogram IHS, doplněný nad písmenem H patriarchálním křížem. V prostorách chodby a schodiště 1. a 2. NP byla průzkumem prokázána malířská výzdoba z konce 19. století na starších omítkových vrstvách, dochovaná v různém stupni. Jedná se dekorativní malbu, členící prostor pomocí linek a šablonových rostlinných motivů. Pod touto vrstvou nebyla sondami prokázána starší výzdoba.

Práce na omítkách a malbách, včetně výmalby, mají charakter restaurování děl uměleckořemeslných, respektive uměleckých. Ve všech případech dojde k odstranění hlinkového nátěru, překrývajícího dekoraci, již je žádoucí prezentovat. Toto odstranění bude prováděno po vrstvách. V rámci obnovy budou odstraněna ve všech místnostech veškerá dřívější zapravení elektroinstalací, u nichž se dá předpokládat masivní použití sádry. Po odkryvu maleb za užití nápodobivé retuše a rekonstrukce tam, kde malby chybí.

V místnosti č. 101 musí celkovému odkryvu malby, zachované na stěnách i v okenních špaletách, předcházet odkrytí zazděného výklenku se segmentovým záklenkem na JV straně, na jehož špaletách sondy prokázaly omítkové vrstvy. Strop bude opatřen vhodným nátěrem, jehož barevnost bude zvolena tak, aby odpovídala barevnosti restaurovaných maleb.

V místnosti č. 102 bude stávající pozdně klasicistní barevná vrstva stropu, členěného flúdrovanými trámy, ponechána do úplného odkrytí rokokové výmalby svislých konstrukcí a poté bude stanoveno, zda bude v této podobě restaurována, nebo zda bude strop barevně přizpůsoben nástěnným malbám na stěnách.

V místnosti č. 106 bude, po odkrytí zazděných výklenků, restaurována rokoková nástěnná malba v okenních špaletách a sokl v místnosti, neboť výsledky průzkumu na zbytku stěn ve stejné barevné vrstvě další nástěnné malby neprokázaly. Zbytek stěn a strop budou barevně připodobněny restaurovaným malbám, ze stropu bude případně odstraněna novodobá plastická římsa, jako varianta tohoto je její barevné odsazení.

Místnost č. 107 se nachází v obdobné situaci a bude zde postupováno obdobně s tím rozdílem, že vlastnímu restaurátorskému zásahu musí předcházet mechanické odstranění stávající torkretáže stěn v SV rohu místnosti, která negativním způsobem zásadně ovlivňuje jak estetické, tak vlhkostní poměry a nelze ji v žádném případě použít jako podklad pro vrchní omítku.

Torkretáž pokračuje i v místnosti sousední č. 109 a proto platí totéž i zde. V této místnosti jsou dochované jednak rokokové malby v okenních špaletách a oblasti soklu, které budou restaurovány, jednak fragmenty nejstarší (středověké) omítky s pozůstatky malby. Vzhledem ke stavu těchto fragmentů i celé místnosti, ve které byl necitlivým zásahem v 80. letech 20. století zbytek těchto středověkých omítek zničen a místnost byla částečně „probetonován“ včetně vytvoření betonových zídek po jejím obvodu, které zvyšují sanilitu, je vhodné zbytky středověkých omítek transferovat na pevnou mobilní podložku a prezentovat je jiným způsobem. Strop místnosti a nové nanesené plochy omítky budou barevně připodobněny restaurovaným rokokovým nástěnným malbám.

Místnost č. 103 má na stěnách nejstarší dochovanou omítkovou vrstvu s šedým vápenným nátěrem bez malířské výzdoby. Na ní je mladší omítková vrstva, v dolní části zdi bez výzdoby, pod fabionem s klasicistním pásovým dekorem. Klasicistní vrstva je na stropě tvořena rosetou a linkovaným fabionem. Tyto výtvarné prvky budou restaurátorským způsobem obnoveny, předtím je však nutno snést část novodobé stěny s luxfery.

V místnosti č. 105 je situace obdobná a záměrem obnovy zde bude také restaurování a rekonstrukce klasicistní vrstvy výmalby, tvořené na stropě rosetou a na stěnách iluzivním členěním pomocí soklu a rámových zrcadel. Stejně jako v místnosti č. 103 budou obnově malířské výzdoby předcházet nutné stavební úpravy, m.j. částečné doplnění omítkových vrstev výzdoby, na které bude malířská výzdoba rekonstruována.

Výmalba místnosti č. 104, kde byl sondážním průzkumem objeven malovaný iluzivní sokl v hnědé a černé barevnosti a na ostatních plochách monochromní světle šedý nátěr, bude obnovena v původní barevnosti, profilovanou štukovou římsu lze případně barevně odsadit.

V místnosti č. 104/2 bude v rámci restaurování proveden rozšířený a detailně pojatý restaurátorský průzkum, v jehož rámci dojde k fotodokumentaci, zakreslení, popisu a rozboru omítkových a barevných vrstev, po jehož vyhodnocení bude předložena koncepce jejich prezentace. Jednotlivé vrstvy, dokumentující fáze stavebního vývoje, budou konzervovány a prezentovány vedle sebe a zbytek ploch, které byly v minulosti odkryty až na zdívo, bude opatřen vhodnou omítkou a nátěrem pro ucelení prezentace. Míra zásahu a způsob prezentace bude, tak jako u všech obnovovaných místností, odsouhlasen orgánem státní památkové péče.

V prostorách chodby a schodiště 1. a 2. NP budou odstraněny všechny mladší barevné vrstvy a bude restaurována a rekonstruována malířská výzdoba z konce 19. století. Rekonstrukce malby na nově vytvořených omítkových vrstvách bude provedena výhradně lazurním způsobem, jako vzor pro rekonstrukci může posloužit obdobná malba ve 3. NP, která je méně dotčena pozdějšími zásahy.

NPÚ ÚOP v Brně dále konstatuje, že *zamýšlená obnova, popsaná v „Záměru na restaurování dochovaných malířských výzdob v I. a II. NP paláce s břitovou věží na státním hradě Veveří“, vypracovaném v únoru 2007 [redacted], je z hlediska památkové péče vhodná a přípustná a lze ji doporučit k realizaci za předpokladu splnění podmínek včetně podmínek vyplývajících z platné legislativy. Obecně lze jako základní podmínku stanovit restaurátorský průzkum, prováděný v průběhu vlastních prací, kdy budou vrstvy výmalby snímány po jednotlivých vrstvách restaurátorským způsobem a bude prováděna podrobná dokumentace. V případě snímání dekorativních mladších a méně hodnotných vrstev výmalby při rehabilitaci vrstev starších bude tato dokumentace spočívat i v překreslení dekoru v poměru 1:1 na pauzovací papír pro účely archivace.* NPÚ ÚOP v Brně specifikuje další podmínky pro realizaci prací, které OPP MMB ve svém rozhodnutí v plném rozsahu zohledňuje.

OPP MMB při posouzení žádosti a zpracování závazného stanoviska vycházel předloženého restaurátorského záměru, z posouzení stavu na místě samém s projednáním navrhované obnovy provedené OPP MMB v březnu 2007 a z výše citovaného písemného vyjádření NPÚ ÚOP v Brně. OPP MMB v souladu s NPÚ ÚOP v Brně souhlasí s provedením prací na restaurování malířské výzdoby historických prostor hlavního paláce v rámci probíhající postupné památkové obnovy hradního areálu. Svůj souhlas OPP MMB podmiňuje respektováním základních podmínek stanovených tímto rozhodnutím, za kterých lze ve věci postupovat.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Toto rozhodnutí je závazným pokladem pro příslušný stavební úřad dle stavebního zákona.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí mohou všichni účastníci řízení podat podle § 81 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, odvolání ke Krajskému úřadu Jihomoravského kraje, a to do 15 ti dnů od dne jeho doručení prostřednictvím Odboru památkové péče Magistrátu města Brna, Husova 12, Brno.

Za správnost

